

СХВАЛЕНО
Вченою радою ОДУВС
(протокол № 11 від 12.03.2020)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом ОДУВС
від 20.03.2020 № 103

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію освітнього процесу в
Одеському державному університеті внутрішніх справ

I. Загальні положення

Положення про організацію освітнього процесу в Одеському державному університеті внутрішніх справ (далі – Положення) є основним нормативним документом, що регламентує організацію та проведення освітнього процесу в Одеському державному університеті внутрішніх справ (далі – Університет).

1.1. Основні терміни, поняття та їх визначення

Освітній процес в Університеті – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться в Університеті через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, відповідно до стандартів вищої освіти та кваліфікаційних характеристик посад МВС України. Мовою освітнього процесу є державна мова.

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України "Про освіту", «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти.

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Заочна форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти шляхом поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними. Тривалість періоду між навчальними заняттями та контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (далі - ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (курсанти, студенти, слухачі, ад'юнкти, аспіранти, докторанти) та інші особи, які навчаються в Університеті.

Заочна форма здобуття вищої освіти - це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти шляхом поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними.

Заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання – заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку здобувачів вищої освіти для МВС та Національної поліції, інших органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій України, а також проводять наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Кваліфікаційна робота – це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС складає 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Очна (денна, вечірня) форма здобуття вищої освіти - це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять та практичної підготовки не менше 30 тижнів упродовж навчального року.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Учасники освітнього процесу:

- наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники;
- фахівці-практики працівники, які залучаються до освітнього процесу;
- здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в Університеті;
- інші працівники Університету.

До освітнього процесу можуть залучатися роботодавці.

1.2. Нормативно-правова база забезпечення освітнього процесу.

Освітній процес в Університеті здійснюється на підставі вимог Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про Національну поліцію», державних стандартів вищої освіти, нормативних актів МОН України і МВС України та інших нормативно-правових актів України з питань освіти.

II. Рівні та ступені вищої освіти

2.1. Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітньої (професійної) та освітньо-науковими програмами на таких **рівнях вищої освіти:**

- перший (бакалаврський);
- другий (магістерський);
- третій (освітньо-науковий);
- науковий.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування складних спеціалізованих задач у певній галузі професійної діяльності.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.

Науковий рівень вищої освіти передбачає здатність особи визначати та розв'язувати соціально значущі системні проблеми у певній галузі діяльності, які є ключовими для забезпечення сталого розвитку та вимагають створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій.

2.2. Здобуття вищої освіти на кожному рівні – це успішне виконання особою відповідної освітньої, освітньо-наукової або наукової програми, що є підставою для присудження **відповідного ступеня:**

- бакалавр;
- магістр;
- доктор філософії;
- доктор наук.

Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується Університетом в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньої (професійної) програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС.

Обсяг освітньої (професійної) програми за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» становить 180 кредитів ЄКТС з терміном навчання 3 роки для денної форми.

Підготовка курсантів за освітньою (професійною) програмою зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», починаючи з 2019-2020 навчального року, здійснюється за денно-заочною формою навчання: «2 роки курсант – 1 рік слухач».

Обсяг освітньої (професійної) програми за спеціальністю 081 «Право» становить 240 кредитів ЄКТС з терміном навчання 4 роки для денної форми.

Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти Університет має право визнати та перерахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти.

Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.

Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується Університетом за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньої (професійної) або за освітньо-наукової програмою. Обсяг освітньої (професійної) програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми – 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компонентну обсягом не менше 30 відсотків.

Обсяг освітньої (професійної) програми за спеціальністю 081 «Право» становить 90 кредитів ЄКТС з терміном навчання 1 рік і 6 місяців для денної форми навчання, та 1 рік і 8 місяців для заочної форми навчання.

Обсяг освітньої (професійної) програми за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» становить 98 кредитів ЄКТС з терміном навчання 1 рік і 8 місяців для денної форми, та 2 роки для заочної форми навчання.

Обсяг освітньої (професійної) програми за спеціальністю 124 «Системний аналіз» становить 90 кредитів ЄКТС з терміном навчання 1 рік і 6 місяців для денної форми навчання, та 1 рік і 8 місяців для заочної форми навчання.

Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності у неї ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста). Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою.

Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в ад'юнктурі (аспірантурі) Університету. Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза ад'юнктурою (аспірантурою), зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Нормативний термін підготовки доктора філософії в ад'юнктурі (аспірантурі) становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС.

Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень,

отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

Ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою за результатами публічного захисту наукових досягнень.

2.3. Документи про вищу освіту.

Документ про вищу освіту (науковий ступінь) видається особі, яка успішно виконала відповідну освітню (професійну), (освітньо-наукову) програму та пройшла атестацію. Встановлюються такі види документів про вищу освіту (наукові ступені) за відповідними ступенями:

- диплом бакалавра;
- диплом магістра;
- диплом доктора філософії;
- диплом доктора наук.

У дипломі *бакалавра, магістра* зазначаються назва закладу вищої освіти (наукової установи), що видав цей документ (у разі здобуття вищої освіти у відокремленому підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) - також назва такого підрозділу), назва освітньої програми, а також кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність (спеціальності, галузь знань - для міждисциплінарних освітніх програм), спеціалізацію та професійну кваліфікацію (у разі присвоєння), найменування органу (органів) акредитації.

Невід'ємною частиною диплома бакалавра, магістра, доктора філософії є **додаток до диплома європейського зразка**, що містить структуровану інформацію про завершене навчання. У додатку до диплома міститься інформація про результати навчання особи, що складається з інформації про назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС, а також відомості про національну систему вищої освіти України, інформація про відповідні акредитаційні сертифікати, рішення.

Документи про вищу освіту для осіб, які навчаються за державним замовленням, виготовляються закладами вищої освіти та видаються за рахунок коштів державного бюджету, а для осіб, які навчаються за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, вартість документів про вищу освіту включається у вартість навчання.

Порядок виготовлення, видачу, облік та зразок форми документів про вищу освіту, зразок академічної довідки в Університеті встановлений окремим Положенням.

У разі здобуття особою вищої освіти за узгодженими між закладами вищої освіти (науковими установами), у тому числі іноземними, освітніми програмами заклади вищої освіти (наукові установи) мають право виготовляти та видавати спільний (подвійний) документ про вищу освіту за зразком, визначеним спільним рішенням вчених рад таких закладів вищої освіти (наукових установ).

III. Стандарти вищої освіти

Вимоги до змісту освіти та результатів освітньої діяльності Університету визначають стандарти вищої освіти, які розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності, результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Стандарти вищої освіти для Університету розробляє та затверджує Міністерство освіти і науки, Міністерство внутрішніх справ за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, та результатів їх навчання;
- вимоги професійних стандартів;

Університет на підставі відповідної освітньої програми і типового навчального плану розробляє власні **навчальні плани** для кожного рівня вищої освіти та спеціальності (спеціалізації), які затверджуються у встановленому порядку.

Місце та значення навчальної дисципліни, її загальний зміст, вимоги до знань і вмінь визначаються програмою навчальної дисципліни.

Програма навчальної дисципліни розробляється кафедрами, із урахуванням перспективних напрямів розвитку та досягнення відповідної науки, забезпеченням наступності та міждисциплінарних зв'язків, мотивації навчання, вироблення у здобувачів вищої освіти інтересу до спеціальності, обговорюється на засіданні кафедри, схвалюється на навчально-методичній і Вченій радах Університету та затверджується ректором.

Робоча програма навчальної дисципліни обговорюється на засіданні кафедри, схвалюється на навчально-методичній раді Університету та затверджується проректором державного університету за напрямом діяльності.

Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни розробляється науково-педагогічними працівниками кафедри та надається для висвітлення на сайті університету щорічно в термін до 01 жовтня. У разі зміни діючого законодавства або з інших причин науково-педагогічний працівник протягом п'яти робочих днів оновлює навчально-методичний комплекс з відповідної навчальної дисципліни.

IV. Організація освітнього процесу

4.1. Форми здобуття вищої освіти в університеті

Формами здобуття вищої освіти в Університеті є:

- очна (денна);
- заочна;
- дистанційна.

Форми здобуття вищої освіти можуть поєднуватися.

Освітній процес здійснюється за такими **формами**: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

Університет має право встановлювати інші форми освітнього процесу.

Організація навчального процесу за заочною та дистанційною формою навчання визначена окремим Положенням.

4.2. Навчальний час здобувача вищої освіти

Навчальний час здобувача вищої освіти визначається кількістю облікових одиниць, відведених для виконання освітньої програми певного рівня вищої освіти.

Обліковими одиницями навчального часу здобувача вищої освіти є академічна година, навчальний день, тиждень, семестр, рік, кредит ЄКТС.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість академічної години становить **45** астрономічних хвилин.

Дві академічні години утворюють «пару».

Кожне навчальне заняття «пара» проводиться без перерви між академічними годинами, має тривалість 1 год. 20 хв.

Навчальний день – складова частина навчального часу здобувача вищої освіти яка складається з відповідних «пар» навчальних дисциплін. Навчальні дні та їх тривалість визначаються графіком навчального процесу. Вказаний графік складається на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів, погоджується і затверджується у відповідному порядку.

Навчальний тиждень за денною формою навчання – складова частина навчального часу здобувача вищої освіти, максимальний бюджет якого становить **54** години (із них – **45** академічних годин відводиться на виконання навчального плану). При цьому максимальне тижневе аудиторне навантаження (разом із позакредитними дисциплінами) не повинне перевищувати: для здобувачів освітнього ступеня бакалавр – **30** годин, магістра – **18** годин.

Навчальний семестр – складова частина навчального часу здобувача вищої освіти, що закінчується підсумковим семестровим контролем. Тривалість семестру визначається навчальним планом.

Навчальний рік триває **12** місяців (**52** тижні), розпочинається, як правило, 1 вересня і складається з навчальних днів, днів проведення семестрового контролю, практичної підготовки, часу на підготовку кваліфікаційних робіт, атестації, вихідних, святкових днів та канікул.

Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, **60** кредитів ЄКТС. Із урахуванням тривалості аудиторної та самостійної роботи в **40** тижнів на рік, річний бюджет часу здобувача вищої

освіти складає $45 \times 40 = 1800$ годин і включає теоретичне навчання та практичну підготовку та написання кваліфікаційної роботи. Час відведений для проведення підсумкового контролю не входить до суми кредитів.

Навчальний курс – це завершений період навчання здобувача вищої освіти протягом навчального року включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю та канікул. Початок і закінчення навчання здобувача вищої освіти на конкретному курсі оформлюються відповідними (перевідними) наказами Університету.

4.3. Планування навчального процесу

Планування навчального процесу здійснюється за навчальним планом, який розробляється навчально-методичним відділом спільно з факультетами, схвалюється Вченою радою Університету та затверджується ректором Університету.

Навчальний план – це нормативний документ Університету з визначеним переліком та обсягом навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовністю їх вивчення, формами проведення навчальних занять, графіком навчального процесу, формами підсумкового контролю.

Навчальний план визначає перелік нормативних навчальних дисциплін (нормативна частина), зміст яких є обов'язковим для засвоєння здобувачами вищої освіти, та вибіркових навчальних дисциплін (вибіркова частина), зміст яких рекомендований здобувачам вищої освіти та призначений для більш повного задоволення їх потреб і можливостей, а також забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих фахівцях для будь-яких галузей ринку праці певної спрямованості.

Кількість годин аудиторних занять, як правило складає $1/3 - 2/3$ від загальної кількості кредитів з відповідної навчальної дисципліни, та може бути збільшено для окремих навчальних дисциплін професійного спрямування.

Навчальним планом Університету вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

Порядок формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та реалізації права вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін визначається окремим Положенням про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти.

Семестрові плани та розклади навчальних занять це плануючі документи, які складаються відповідно до графіку навчального процесу і визначає час, місце та тематичну послідовність реалізації змісту освіти в межах навчальних дисциплін відповідними науково-педагогічними працівниками.

4.4. Основними видами навчальних занять в Університеті є:

- лекційне заняття;
- семінарське, практичне, індивідуальне заняття, тренінг, квест тощо;
- консультація.

Університет має право встановлювати інші види навчальних занять.

Лекційне заняття – це один із основних видів навчальних занять, призначений для засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекційне заняття проводиться науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь, а також провідними науковцями та практичними працівниками, які можуть приймати участь у проведенні лекційних занять.

Право на проведення лекційних занять науково-педагогічним працівником, який не має наукового ступеня (вченого звання), надається рішенням Вченої ради Університету.

Лектор, якому доручено викладати курс лекцій, зобов'язаний перед початком відповідного семестру подати на кафедру складений ним конспект лекцій або авторський підручник, навчальний посібник, контрольні завдання для проведення підсумкового контролю, передбаченого навчальним планом і програмою для цієї навчальної дисципліни.

Лектор несе відповідальність за підготовку і якість викладання лекційного матеріалу (як за змістом, так і за методикою).

Семінарське заняття – це вид навчального заняття, яке проводиться в аудиторії з однією академічною групою.

Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми проведення семінарських занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу, змісту, особливостей навчальної дисципліни, досвіду і кваліфікації науково-педагогічного працівника.

Основними формами проведення семінарського заняття є:

- розгорнута бесіда за планом семінарського заняття, визначен навчально-методичним комплексом;
- доповіді здобувачів вищої освіти з подальшим їх обговоренням за складеним і заздалегідь доведеним учасникам семінарського заняття планом та ін.

Практичне заняття – це вид навчального заняття, під час якого науково-педагогічний працівник організовує та забезпечує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідних завдань.

Практичні заняття проводяться, як правило, у спеціально обладнаних навчальних приміщеннях, на майданчиках, оснащених необхідними засобами, а також можуть проводитися в умовах реального професійного середовища.

Практичне заняття проводиться з академічною групою, допускається поділ академічної групи на підгрупи за окремими навчальними дисциплінами.

Методика та форма проведення семінарських (практичних) занять розробляється науково-педагогічним працівником.

Формами практичних занять є: тренінг, колоквиум, квест (поліцейський квест), кейс-стаді та ін.

Тренінг – це форма практичного заняття, метою якого є засвоєння знань, формування вмінь та навичок, обміну досвідом з використанням інтерактивних методів роботи.

Колоквиум – це форма практичного заняття, яка проходить у вигляді бесіди науково-педагогічного працівника із здобувачами вищої освіти.

Кейс-стаді – це форма практичного заняття, яке складається із структурованого переліку ситуації, що запозичена з практики.

Квест (поліцейський квест) – це форма практичного заняття метою якого є опанування здобувачами вищої освіти алгоритму дій, пов'язаного з реалізацією своїх службових завдань та передбачає виконання дій, спрямованих на досягнення певної мети та прийняття рішення на основі аналізу конкретної ситуації. Таке заняття проходить у режимі імітації реальних обставин професійної діяльності, що вирізняється комплексністю сформованих за таких умов компетенцій фахівця у правоохоронній сфері.

Індивідуальне заняття – вид навчального заняття проводиться з здобувачами вищої освіти з метою підвищення рівня їх підготовленості та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація – вид навчального заняття, під час якого здобувач вищої освіти отримує від науково-педагогічного працівника відповіді на поставленні питання або пояснення певних теоретичних положень, аспектів їх практичного застосування.

Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи здобувачів вищої освіти, як правило під час проведення підсумкового контролю (атестації).

Графік проведення індивідуальних консультацій затверджується керівником кафедри.

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним способом оволодіння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових навчальних занять та несення служби.

Організація, методичне забезпечення та контроль за самостійною роботою визначаються відповідним положенням Університету та покладається на керівництво факультету.

Виконання індивідуальних завдань з навчальної дисципліни є невід'ємною складовою самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Метою індивідуальних завдань є поглиблення, узагальнення та закріплення теоретичних знань.

Індивідуальні завдання з навчальних дисциплін (реферат, есе, курсова робота тощо) визначаються робочими програмами навчальних дисциплін.

Реферат – це самостійна письмова робота, яка має на меті поглиблене вивчення окремих питань навчальної дисципліни.

Есе – це самостійна, ініціативна творча письмова робота здобувача вищої освіти в рамках навчальної дисципліни.

Залежно від специфіки навчальної дисципліни, форми есе можуть диференціюватися. Це може бути аналіз наявних статистичних даних з досліджуваної проблеми, аналіз матеріалів із засобів масової інформації, детальний розгляд запропонованого завдання, підбір і детальний аналіз прикладів, що ілюструють проблему.

Курсова робота – один із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького, творчого характеру, що має на меті не лише закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих здобувачами вищої освіти з навчальних дисциплін спеціальності (спеціалізації), але й застосування їх при

вирішенні конкретного практичного завдання, а також вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, технікою, лабораторним обладнанням, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології.

Тему курсової роботи здобувачі вищої освіти обирають самостійно. Захист курсових робіт оцінюється комісією що складається із науково-педагогічних працівників відповідної кафедри.

З метою підвищення якості навчання й закріплення професійної майстерності, залучення здобувачів вищої освіти до діяльності наукових шкіл Університету освітній процес включає у себе відповідні напрями позааудиторної роботи:

- *робота наукових гуртків* – спільна планова діяльність найбільш досвідчених науково-педагогічних працівників кафедр із талановитою молоддю, що має на меті формування потенціалу майбутніх вчених, розвитку дослідницьких творчих здібностей тих, хто навчається.

- *участь у діяльності юридичної клініки* – консультування у правових і процесуальних питаннях осіб, які звертаються за відповідною допомогою, насамперед представників незахищених верств суспільства, що здійснюється на відповідній базі здобувачами вищої освіти під керівництвом науково-педагогічних працівників кафедр.

- *освітні заходи кафедр та навчальних підрозділів* – круглі столи, науково-практичні конференції, олімпіади, брейн-ринги, вікторини тощо;

- конкурсні заходи відомчого, регіонального, всеукраїнського та міжнародного характеру.

4.5. Практична підготовка.

Метою практичної підготовки здобувачів вищої освіти є формування професійних умінь і навичок, прийняття самостійних рішень під час виконання завдань в умовах реального професійного середовища на базі отриманих знань.

Перелік видів практичної підготовки для кожної спеціальності (спеціалізації), їх тривалість і терміни проведення визначаються навчальними планами та графіком навчального процесу.

Порядок проведення практичної підготовки курсантами, слухачами визначається відповідними положеннями МВС України та Університету.

Порядок проведення практичної підготовки студентами визначається відповідними положеннями МОН України та Університету.

4.6. Контрольні заходи

Контрольні заходи – це діагностика рівня знань здобувача вищої освіти. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль успішності, форми якого визначаються навчальними планами та програмами навчальних дисциплін.

Університет має право проводити додаткові контрольні заходи.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру, з метою перевірки засвоєних здобувачами вищої освіти змістових модулів навчальної дисципліни.

Квізи (тестування) – це форма поточного контролю успішності здобувача вищої освіти, який проводиться з метою перевірки отриманих знань під час вивчення однієї або декількох споріднених тем навчальної дисципліни.

Модульний контроль – це форма поточного контролю перевірки отриманих знань здобувачем вищої освіти, після завершення вивчення змістовного модулю навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється в усній формі, письмовій формі або за допомогою комп'ютерного тестування, з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому ступені на окремих його завершених етапах у формах семестрового контролю та атестації.

Семестровий контроль успішності, як правило, проводиться у формі захисту курсової роботи, заліку, екзамену з навчальної дисципліни або її окремої завершеної частини у обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою цієї навчальної дисципліни, і у строки, встановлені навчальним планом.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю перевірки засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни (окремої її завершеної частини).

Екзамени складаються здобувачами вищої освіти під час екзаменаційних сесій згідно із розкладом, який доводиться до відома учасників освітнього процесу.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння отриманих здобувачем вищої освіти знань з навчальної дисципліни (окремої її завершеної частини) за результатами виконаних ним завдань і певних видів робіт під час навчальних занять.

4.7. Порядок оцінювання успішності

Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів з кожної навчальної дисципліни, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

З навчальних дисциплін, що вивчаються впродовж двох і більше семестрів, підсумком є середньозважена оцінка, з урахуванням результатів за попередні семестри.

Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти:

- робота на семінарських, практичних заняттях (аудиторна робота) – 50 балів (на початку кожного семестру науково-педагогічний працівник в залежності від тематичного плану – кількості семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр - визначає максимальну кількість навчальних занять, на яких здобувач вищої освіти може отримати не більше 50-ти балів). Кількість балів за одне навчальне заняття, в залежності від активності та прояву знань і вмінь здобувача вищої освіти, становить: «3», «4» або «5». В кінці семестру науково-педагогічний працівник розраховує суму підсумкового балу за роботу здобувача вищої освіти на семінарських та практичних заняттях за формулою:

$$\sum \Pi = \frac{\sum \text{КБ}}{(\sum \text{кз} \times 5) \times 0,66} \times 50,$$

де:

$\sum \Pi$ – підсумковий бал за роботу на семінарських та практичних заняттях;

$\sum \text{КБ}$ – сума накопичених балів («3», «4», «5») під час семінарських та практичних занять;

$\sum \text{кз}$ – кількість семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр;

«5» - максимальна кількість балів за одне навчальне заняття;

«0,66» - балансуєчий коефіцієнт;

«50» - максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;

- самостійна робота – 30 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї самостійної роботи, тоді 30 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну самостійну роботу);

- модульна контрольна робота – 10 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї модульної контрольної роботи, тоді 10 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну модульну контрольну роботу);

- залік/екзамен – 10 балів;

- наукова робота (як додатковий здобуток) – 10 балів.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив до 73-х балів включно, обов'язково складає підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив 74 і більше балів, має право отримати відповідну кількість балів та відповідну оцінку за національною шкалою при складанні підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти, який бажає покращити свій результат, може скласти підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті складання підсумкового контролю сумарно накопичив менше 60-ти балів, допускається до повторного перескладання після закінчення екзаменаційної сесії.

Перескладання здійснюється не більше 2-х разів з кожної навчальної дисципліни: перший раз - науково-педагогічному працівнику, який забезпечував викладання навчальної дисципліни згідно із розкладом, другий – комісії. До складу відповідної комісії може входити керівник факультету, керівник кафедри, представник навчально-методичного відділу та науково-педагогічні працівники відповідної кафедри. Комісійне перескладання підсумкового контролю затверджується відповідним наказом ректора Університету.

Якщо здобувач вищої освіти в результаті комісійного перескладання підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку, він відраховується з Університету.

Здобувач вищої освіти, який під час підсумкового контролю отримав більше двох незадовільних оцінок, відряджується з Університету.

Курсова робота здобувача вищої освіти оцінюється як окрема навчальна дисципліна.

Модульна контрольна робота є обов'язковою та проводиться в письмовій формі. Модульна контрольна робота зберігається на кафедрі протягом одного року від дня її проведення. Кожна кафедра визначає і розробляє форму проведення модульної контрольної роботи (тестування, письмові завдання тощо), структуру завдань, систему та критерії оцінювання результатів їх виконання. До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі вищої освіти. Перескладання модульної контрольної роботи не здійснюється.

Науково-педагогічні працівники кафедр розробляють чіткі критерії оцінювання усіх видів навчальної роботи та доводять їх до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення навчальної дисципліни.

Здійснення поточного контролю та складання курсантами та слухачами підсумкового контролю з навчальних дисциплін «Вогнева підготовка», «Тактико-спеціальна підготовка» та «Спеціальна фізична підготовка» здійснюється відповідно до нормативно-правових актів МВС України.

За внутрішньою шкалою закладу вищої освіти в балах	За шкалою ECTS /За національною шкалою	
	Вноситься до відомості	
	екзамен	залік
90 – 100	A/Відмінно	A,B,C,D,E/Зараховано
82-89	B/Добре	
74-81	C/Добре	
64-73	D/Задовільно	
60-63	E/Задовільно	
35-59	FX/Незадовільно	FX/Не зараховано
	з можливістю повторного складання	
0-34	F/Незадовільно	F/Не зараховано
	з обов'язковим повторним курсом	

4.8 Критерії оцінювання знань

Оцінка “відмінно”/ A – виставляється, якщо здобувач вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка “добре”/ B, C – виставляється, якщо здобувач вищої освіти показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка “задовільно”/ D, E – виставляється, якщо здобувач вищої освіти в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упуцненнями при визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка “незадовільно”/ FX, F – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Оцінка “зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив достатньо повні знання матеріалу навчальної дисципліни; вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями, дає правильні, хоча і не завжди повні відповіді на поставлені запитання; допускає неточності у розкритті окремих теоретичних положень, норм та визначень.

Оцінка “не зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі знання; не зміг дати визначення основних термінів та визначень; викладає матеріал непослідовно, нелогічно, фрагментарно, неточно, стисло; відсутня переконливість у викладенні матеріалу.

4.9. Результати підсумкового контролю

Результати підсумкового контролю перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

Якщо здобувач вищої освіти не виконує індивідуальний навчальний план з навчальної дисципліни, науково-педагогічний працівник, який забезпечує навчальні заняття, клопоче про розгляд даного факту на засіданні кафедри.

Через поважні причини, що підтверджується документально, здобувачам вищої освіти можуть бути визначені індивідуальні терміни складання заліків та екзаменів. Дозвіл на складання сесії за індивідуальним графіком надається ректором університету за клопотанням декана факультету.

Переведення на наступний курс здійснюється після виконання всіх видів робіт, передбачених індивідуальним навчальним планом на поточний навчальний рік здобувачами вищої освіти.

Для обліку результатів поточного та підсумкового контролю успішності здобувачів вищої освіти використовується обліково-накопичувальна інформація, що фіксується у відповідній документації Університету.

Кафедри забезпечують прозорість оцінювання якості знань здобувачів вищої освіти, останні мають право знати всі поточні та підсумкові результати оцінювання своїх знань.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з виставленою у відомість обліку успішності під час підсумкового контролю оцінкою, має право звернутися з письмовою апеляцією (заявою) до декана факультету не пізніше, ніж наступного робочого дня після оголошення результатів. Науково-

педагогічний працівник, який викладає відповідну навчальну дисципліну та завідувач кафедри або призначений останнім інший науково-педагогічний працівник, зобов'язані розглянути апеляцію у присутності здобувача вищої освіти упродовж двох робочих днів і прийняти остаточне рішення щодо оцінки роботи.

Якщо здобувач вищої освіти не звернувся з апеляцією у встановлений термін, то оцінка, виставлена науково-педагогічним працівником є остаточною.

Результат розгляду апеляції, з відповідним рішенням, фіксується на апеляційній заяві поданою здобувачем вищої освіти і підтверджується підписами відповідних науково-педагогічних працівників.

4.10. Порядок ведення відомостей обліку успішності

Відомість обліку успішності заповнюється згідно форми (назва навчальної дисципліни, форма підсумкового контролю, кількість годин) та реєструється у журналі реєстрації відомостей обліку успішності.

Підписана керівником факультету відомість обліку успішності видається науково-педагогічному працівнику в день екзамену (заліку) відповідно розкладу, під особистий підпис у журналі реєстрації відомостей обліку успішності.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється у відомість обліку успішності.

Після завершення проведення підсумкового контролю, відомість обліку успішності повертається науково-педагогічним працівником у той же день до деканату факультету.

Інспектор (методист) факультету зобов'язаний перевірити правильність заповнення відомості обліку успішності. Заповнена відомість обліку успішності завіряється відповідною печаткою.

Відомість обліку успішності не повинна містити будь-які виправлення.

При перенесенні заліку з однієї дати на іншу з ініціативи науково-педагогічного працівника необхідно надати інспектору (методисту) позитивно розглянутий проректором державного університету за напрямом діяльності мотивований рапорт (заяву) в якому вказано причину перенесення підсумкового контролю.

Після проведення екзаменаційної сесії відомості обліку успішності накопичуються у відповідну архівну справу.

4.11. Атестація здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (професійної), (наукової) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Атестація здобувачів вищої освіти, які здобувають освітній ступінь «бакалавр» та «магістр» здійснюється екзаменаційною комісією, порядок створення та робота якої визначається окремим положенням Університету.

4.12. Організація контролю присутності здобувачів вищої освіти на аудиторних заняттях.

Забороняється відволікати здобувачів вищої освіти від участі у навчальних заняттях, встановлених розкладом.

Обов'язки науково-педагогічного працівника та інших:

- науково-педагогічний працівник зобов'язаний виставляти у журналі обліку роботи академічної групи помітки встановленого зразка про відсутність здобувачів вищої освіти;

- інспектор (методист) відповідного факультету здійснює щоденний контроль прибуття навчальних взводів (груп) та науково-педагогічних працівників на аудиторні навчальні заняття згідно з розкладом занять, оперативно приймає необхідні заходи для запобігання зривів навчальних занять. Про виявлені порушення освітнього процесу доповідає керівництву факультету;

- керівництво факультету здійснює щотижневий облік відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти. Про пропуск занять керівництво факультету приймає необхідні організаційні та адміністративні заходи щодо недопущення пропусків навчальних занять з боку здобувачів вищої освіти;

- навчально-методичний відділ здійснює вибірковий контроль відвідування і проведення навчальних занять в Університеті.

4.13. Порядок відпрацювання здобувачами вищої освіти пропущених занять.

Відпрацювання пропусків навчальних занять здобувачами вищої освіти здійснюється протягом 30-ти діб, з дня відповідного пропуску навчального заняття.

Аналіз причин пропусків занять здобувачів вищої освіти здійснює керівництво факультетів Університету.

4.14. Організація освітнього процесу курсантів університету, які навчаються за освітньо-професійною програмою зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» за схемою «2 роки курсант – 1 рік слухач»

Організація освітнього процесу курсантів університету за схемою «2 роки курсант – 1 рік слухач» здійснюється за денно-заочною формою навчання відповідно до наказу МВС України від 30.05.2019 № 427 «Про вдосконалення підготовки курсантів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, за спеціальністю «Правоохоронна діяльність».

Термін навчання за денно-заочною формою навчання визначається відповідною освітньо-професійною програмою та Типовим навчальним планом, на підставі якого розроблений навчальний план Університету, який передбачає здобуття вищої освіти на денній формі – протягом першого та другого років навчання та на заочній формі – протягом третього року навчання з направленням у розпорядження Національної поліції для проходження служби.

4.15. Організація навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком відвідування занять

Індивідуальний графік відвідування занять передбачає можливість індивідуального відвідування занять та самостійного опрацювання здобувачем вищої освіти матеріалу навчальних програм з відповідних навчальних дисциплін. Навчання за індивідуальним графіком не поширюється на час практичної підготовки.

Індивідуальний графік відвідування занять надається ректором за клопотанням декана факультету.

Індивідуальний графік відвідування занять діє протягом семестру і може бути анульований за заявою здобувача вищої освіти або у випадках порушення умов навчання за індивідуальним графіком.

До навчання за індивідуальним графіком можуть бути допущені здобувачі вищої освіти, які добре встигають, мають зразкову дисципліну, виявляють схильність до науково-дослідної роботи, мають високі показники за підсумками минулого семестру або значні спортивні здобутки.

Крім того, навчання за індивідуальним графіком може надаватися:

- матерям що знаходяться у відпустці по догляду за дитиною;
- здобувачам вищої освіти випускних курсів, які поєднують навчання з роботою за фахом;
- здобувачам вищої освіти, які від'їжджають на практику на термін, що перевищує передбачений навчальним планом;
- здобувачам вищої освіти випускних курсів за наявності клопотання стосовно працевлаштованого здобувача вищої освіти про його розподіл за місцем роботи;
- в інших випадках при наданні відповідних документів.

Для переходу на навчання за індивідуальним графіком здобувач вищої освіти подає рапорт (заяву) на ім'я ректора, в якому вказує причину переходу на навчання за індивідуальним графіком, який погоджує у декана факультету. До заяви додаються документи, які обґрунтовують причину. Після надання ректором відповідного дозволу факультет готує індивідуальний графік і затверджує його у проректора державного університету за напрямом діяльності.

Кафедри здійснюють методичне забезпечення виконання індивідуального графіку навчання здобувача вищої освіти. У випадку невиконання термінів навчання індивідуальний графік скасовується.

4.16. Організація і проведення педагогічного контролю за викладанням навчальних дисциплін

Контрольні і взаємні відвідування занять здійснюються з метою вдосконалення методик викладання, підвищення професійної майстерності науково-педагогічних працівників та покращення міжкафедральних зв'язків.

Головна мета *контрольних відвідувань* - вивчення рівня професійної майстерності науково-педагогічного працівника, якості проведення всіх видів занять на різних формах навчання.

Головна мета *взаємних відвідувань* занять полягає у постійному обміні позитивним досвідом викладання.

Порядок організації і проведення науково-педагогічного контролю за викладанням навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками в Університеті, визначається відповідним Положенням.

4.17. Порядок організації відкритих занять науково-педагогічним працівниками, їх планування, підготовка, проведення та звітність

Відкрите заняття – це форма педагогічного контролю, метою якого є виявлення рівня професійної компетентності й педагогічної майстерності науково-педагогічного працівника для подальшого удосконалення викладацької діяльності та підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, яка здійснюється публічно.

Порядок організації і проведення відкритого заняття науково-педагогічними працівниками в Університеті, визначається відповідним Положенням.

V. Порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти

Загальний порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти визначається наказами МОН та МВС України.

Здобувач вищої освіти може бути відрахований з Університету:

- по завершенню навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою;
- за власним бажанням;
- у зв'язку з переведенням до іншого навчального закладу;
- за станом здоров'я на підставі висновку ЛКК;
- за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку Університету;
- за порушення умов договору (контракту) про навчання;
- за невиконання індивідуального навчального плану: отриманні під час підсумкового контролю більше двох незадовільних оцінок в тому числі при захисті курсової роботи, або захисту результатів практичної підготовки;
- отримання незадовільної оцінки при складанні атестації.

**Проректор Одеського
державного університету
внутрішніх справ**

Павло БЕРНАЗ